

sidendrägten, gyllne gördeln honom på; efter det de gyllne sporrar på hans hälar hafva spännt, svingar han sig på en stridshäst, spränger bort så fort han kan. „Claralinda, ack, hur' tidigt sitter du vid sömnen re'n.“ — „Gud dig signe, grefve Claros, hvarthän är du nu på färd?“ — „Att utkämpa stora strider far jag hän till maurers land.“ — „Stark och kraftfull helt visst är du, egnad rätt till krigarbragd.“ — „Än mer egnad fröken, är jag till att hvila på er arm.“ —

Så han sade, då en småsven gick just denna väg förbi. „Jag anmäla skall för kungen dessa ord, som ni nu sagt.“ — „Småsven, nej, låt ej förljudas, hvad jag här nu just har sagt! mer af guld och silfver skall du få än ens du bära kan.“ — „Guld och silfver ej begär jag, bättre är, att ni dem spar; trohet jag ej sviker mot den, hvilken jag den skyldig är; jag för kungen måst' anmäla, hvad ni infantinnan sagt.“ Vidare gick derpå pagen, vidare uppå sin väg, fram till kungens bord han trädde i hans stora arbetssal. „Ni, o konung, jemte kronan städs' af Gud beskyddas må! vet att grefve Claros såg jag hvila på prinsessans arm!“ — „Om du sakta det berättat, lön förtjente du och tack, men då du det högt förkunnat, skall du lida repets död.“ — Det var rättvist, att belackaren för sitt pladdrande fick straff, dock gref Claros blef, den arme, till hals-huggning också dömd. „Claralinda, kom! männ, möjligt, att ni kan ge eder ro? kom nu fort! af eder fader blef till döden gref-

ven dömd!“ — „Tärnor, skynden! mig ledsaga måste ni på denna färd! jemte grefven vill jag dödas, om han dör för bödelshand! Ni, o konung, jemte kronan städs af Gud beskyddas må! dö skall, hör jag, ju Don Claros, men säg då, hvad han förbröt!“ — „Om för land och rike hade jag en annan arvinge, säkert, dotter, jemte grefven doge du ännu i dag; men tag honom nu till make, jag till svärson honom tar, och vid hofvet jag förbjuder framgent allt bakdanteri.“

1/10 1864.

4. *Romans om Reginaldo.*

Du bland kungens pager skönast, Reginaldo, säg åt mig: hur' man kallar, Reginaldo, dig den djerfve öfverallt?“ — „För att lusten djerft mig drifver till det, som förbjudet är.“ — „Om så feg du icke vore, du besökt mig nattetid.“ — „Infantinna, ni blott hänar, eder slaf jag endast är!“ — „Intet hän! mitt fulla allvar var det, som jag dig nu sagt.“ — „Infantinna, när förunnar ni, att jag besöker er?“ — „Omkring klockan tio, elfva, att ej kungen något vet!“ — Innan ännu solen nedgått, Reginaldo går till sängs, förrän klockan tio slagit, har han åter stigit upp. För att kungen icke väcka, sammetskor han drager på, smyger till prinsessans sofrum, väntar der med sakta suck. „Hvem invid min dörr hörs sucka? hvem är det, som sådant djerfs?“ — „Reginaldo, fröken, är det, såsom han har lofvat dig.“

— „Upp, I flickor, till belöning gifve Gud er hvar sin man, för att kungen icke väcka, öppnen sakta denna dörr!“ Vaken blef då hela natten hos furstinnan Reginald, men då morgonen har randats, ligger han in-slumrad hårdt.

Efter honom ropar kungen: „hemta mina kläder fort!“ och i fåfäng väntan säger han förvånad: „hvad är det? död är antingen min småsven,* eller svika börjar han.“ Honom svara hans vasaller, hvilka ana, hvad som skett: „icke död är eder småsven, nej han ligger djupt i sömn.“ Till en dolk nu griper kungen, kastar manteln om i hast, dörrarna han sakta öppnar, och går snabbt från sal till sal, obemärkt han slutligt träder i sin dotters sofgemak. Slumrande der lågo begge, liksom om de sig förmält, ej de varsnade den gamle, som vid deras läger stod. Till förgrymmad konung ila hans vasaller straxt på stund: „honom ej i sömnen döda! vaken först han straffas må!“ Kungen derpå lägger dolken uppå lägret välbetänt, att dem båda han åtskiljer. Spetsen, blank och skarp, är vänd emot ynglingen, dess handtag infantinnan har mot sig. Vändande i sömn sig rispar Reginaldo mot dess udd; „upp, o vakna, min furstinna! denna sömn visst farlig är! se din faders dolk ju ligger här på bädden mellan oss! — „Reginaldo, var du tyst blott! sorg och ångest spara dig! kasta dig till kungens fötter, han

* 1/10 1864.

benådar dig helt visst! ett sätt blott det finns, på hvilket han vårt dåd bestraffa kan, dock om du skall lida döden, doge jag ock samma dag.“

„Hvar'från kommer, Reginald, du?“ — „Jo, jag kommer ifrån jagt.“ — „Djerive småsven, visa fångsten, som har träffats af din pil!“ — „Hufvud ej af rådjur, hjortar, herrskare till dig jag för, ty i konungs skog att jaga ej tillåtes en vasall, dock mitt eget hufvud för jag, att du det bestraffa må.“ — „Du skall dö för fräcka dådet, så din dom är redan fäld!“ —

Länge uti sig försjunken gode kungen eftertänkt: „Om jag infantinnan dödar, undergång mitt rike får. Har jag Reginaldo fost-rat då för sådan hänfull död? Nå, välan! att börja straffet, sättes han i fängelse. — Allt I hafven dock förnummit, sägen då, vasaller, mig, hvilket straff I för den pagen, som så ondt gjort, föreslån!“ Se'n de rådgjort ha helt kort tid, ge de store detta svar: „Död förtjenar sådan sven, som emot kungen slikt förbröt.“

Uti tornets fängsel småktar Reginaldo häktad nu. År och dag var re'n förfluten, domen ej i verket satt, då den fångnes moder trädde in uti hans fängelse. „Son, då du till verlden föddes under smärta och stort qual, var det sådan dag som denna, och din fader dödssjuk var; då med mina tårar sköljde jag ditt hufvud i min sorg, och din gamle fader talte i sin döds-kamp så till mig:

„Denne son skall du så fostra, att han blir from och käck! när han större blir, gif honom då en herre mild och god!“ Ack jag arma, jag bedragna, illa jag dig fostrat har! ingen bättre herre gifves, än den herre, jag dig gaf! dock, i älskog med hans dotter du mot honom svek bedref. Son, ditt lif du har förverkat och ditt hufvud mister snart; förr'n du dör, du likväl låt mig höra än en gång din sång!“ — „Hur? jag skulle sjunga, moder, och är döden re'n så när?“ — „Sjung min egen son, o, sjung du! dig väl-signa vill jag då, ty uppå din fader har jag tänkt i detta ögonblick. Sjung den sång, som mig din fader uti Sankt-Johannisnatt ofta sjungit, och du mer än en gång hört, hur' jag den sjöng!“ — „Ack, de hafva just på dagen före Sankt-Johannisdag uti fängelse mig slutit, och i häkte nu jag är. Ack, jag olycksfulle, arme, vet och ser det icke ens, när på himlen solen uppgick eller när den åter sjönk!“

Från balkongen af sitt slott nu hörer kungen denna sång, skyndar bort till infantinnan, henne fattar uti hand. „Hör dock, o min dotter, hör dock! klangen är så underbar, liksom englars sång i himlen, som i haf sireners sång!“ — „Så dock icke englar sjunga, ej sirenera för sann! Reginaldo är det, pagen, som till döden du har dömt!“ —

„Nå, det domslut återkallas, fri är fram-gent Reginald, och min dotter, räck som maka honom än i dag din hand!“

2/10 1864.

Strödda romanser.

5. Grefve Yanno.

Infantinnan fällde tårar och hon hade skäl dertill: att hon oförmäld förblifvit, gaf bekymmer och förtret. I sin bädd uppvaknar kungen, då hon snyftar, gråter så. „Dyra dotter, säg, hvad fattas? hvad är orsak till din sorg?“ — „Hvad mig fattas? jag åt lifvet öfverledsen är, min far; oförmäld bland trenne systrar blef jag ensam, endast jag.“ — „Och, hur' skall jag då dig hjälpa? skuld dertill är endast du. Normandi't och Aquitanien sände friare ju nog, men du var dem obevågen, hörde ej på deras bön. Ingen sådan, som du önskar, finns att ge åt dig till man; blott gref Yanno, om han vore ledig, dugde väl dertill.“ — „Ja, just denne, käre fader, denne är mitt hjertas fröjd; maka har han nu och barn, men han brutit mycket förr, ty han bröt den ed om trohet, som tillför'ne han mig svor.“ —

Skyndsamt, utan att änn' veta: hvad han säga, göra vill, bjuder kungen: „kalla grefven, jag med honom tala skall!“

På befallning kom gref Yanno uti kungaborgens sal. „Vill du herre, full af ynnest, mig till kyssning ge din hand?“ — Dyster kungen höres svara: „För min nåd du kysse den! ty att du dig med min dotter gifter, det är mitt beslut.“ Grefven nästan sjönk till jorden, svarade helt sakta, doft: „det ej ske kan, herre, ty jag redan är förut förmäld.“ — „Du din maka måste döda och

min svärson sedan bli.“ — „Konung skulle jag den döda, hvilken vet af ingen skuld?“ — „Tig, gref Yanno, aldrig stod du uti mycken gunst hos mig; ej med kungadöttrar öfvas, som med lägre qvinnor, svek.“ — „Om du, herrskare, mig dödar, så sker det med rätt och fog, då jag mot dig, jag måst' tro det, månet felsteg har begått. Men att skuldlös qvinna döda, det visst vore hädiskt brott! ej förlåter Gud på jorden, ej i döden sådan synd.“ — „Dö hon måste; af det onda stiftat har hon redan nog; uti detta gyllne fat du hennes hufvud hemta skall!“ —

Utur slottet går gref Yanno, vandrar bort med sorgset mod; bredvid honom kungens småsven, hvilken olycksfatet bär. Uti svart är svennen inhöljd, grefven svart från topp till tå; dock än svartare är sorgen i den olycksslagnes bröst. På hans hemkomst väntar makan, och, då han sig närmar nu, med sin lille gosse flyger hon, att helsa honom, raskt. „Var välkommen, o min make, hell, o hell, du återvändt!“

Uppför trapporna till slottet steg han stum och full af sorg, och tillsluter alla dörrar, hvad han eljes aldrig gjort, låter hemta in sin qvällsvard, som om matlust hade han. Båda sätta sig, dock taga ingen bit de i sin mun, strömvis flyta deras tårar uppå bordets kläde ned. På sin hulde gosses läppar trycker Yanno kyss på kyss, ifrån modersbarmen denne likt en engel synes le. Allting, som grefvinnan varsnar, pressar hennes hjerta hårdt, hennes jemmerrop och tårar

fylla hela huset upp. „Säg, hvad fattas dig, min make, dig, som är mitt lif och fröjd, ifrån denna ångest ryck mig, hvad befäller kungen oss?“ Allt mer starkt hon suckar, snyftar, han vill tala, blir dock stum: ömt hon då med sina armar honom drager till sitt bröst. „Ålskade, ditt hjerta upplåt! hvad det plägar, säg åt mig! jag vill dina sorger bära, men min glädtighet tag du!“ *

Nu uppstego de från bordet, grefve Yanno och hans fru; då de sig på bädden kastat, ögonen ej slumren slöt, dessa ord de flöto ut ur den betryckta qvinnans mun: „hellre än att jag allt längre sådant ondt bevittna skall, döda mig! vid Gud den högste, vid helga jungfrun ber jag det.“ — „Den tyrann, som sådant bjuder, djupt förbannad vare han!“ — „Jag förstår dig ej, min make! åt mig rätt fram säg du det, hvilket svårt missöde är det, som sig tränger mellan oss?“ — „O, de olycksföddes öde! grym i sanning är dess tyngd! döda *måst'* jag dig, ja, döda, o, min hustru, du mitt lif, mig med infan-tinnan gifta, så befäller kungens dom.“ Knappast hade han det yttrat, knappast ordet blifvit sagdt, innan ned grefvinnan faller, utan att hon till sig vet. Hade dock den olycksslagna helst nu genast kunnat dö, men mer stark än dödens smärta henne väcker en helt ny. „Stilla, grefve, änn' finns utväg! o, mitt blod du icke gjut! detta bud sig kringgå låter, endast du mitt rådslag

* 29/9 1864.

hör! Till min gode, hulde fader skicka du mig skyndsamt hän! som en änn' ej bortgift flicka, dock dig trogen i sträng tukt, kysk, som alltid jag har varit, lever jag uti hans skydd och vår dyre son uppostrar; ej den andra dock det gör." — „Ack, att kungen så bedraga är ett otacksamt försök; uti detta fat, afhugget, han ditt hufvud skåda vill.“ — „Stilla, stilla dock, gref Yanno! jag en utväg ännu vet; sänd mig i ett nunnekloster! der af bröd och vatten blott vill jag lefva, tills bekymren sänka mig uti min graf; när jag dött, af detta intet infantinnan vetat har.“ — „Ack, att kungen så bedraga är ett otacksamt försök; uti detta fat, afhugget, han ditt hufvud skåda vill.“ — „Uti dystra tornet kasta mig från sol och måne skild, der jag måste mitt lifs timmar efter suckar räkna ut!“ — „Ack, att kungen så bedraga är ett otacksamt försök; uti detta fat, afhugget, han ditt hufvud skåda vill.“ —

Knappt han slutat, innan kungen ropar utanför hans dörr: „har du henne ej änn' dödat, skynda dig att göra det!“ — „Unna tid åt mig, min make, tid åt mig att bedja blott!“ — „Ja, men blott till morgonrodna'n har du tid, bed därför kort!“ — „Den som bedja, bedja kunde! hör mig helga jungfru, du! döden ej så mycket plågar, som ej mer ett trohetsbrott; ond't mig gör om dig, min make, för din fega fruktans skuld, ty du dödar mig blott därför, att af kungen domen fällts. Mätte Gud dig mildt förlåta, när han granskar ock din skuld! åt dem jag

har älskat närmast, jag min afskedshelsning ger: eder; denna trädgårds blommor, eder, böljor här i ström! nejlikor, farväl, och rosor! och min önskan fyllen upp, när mig redan alla glömma, vänskap, ynnest skänken mig! räck åt mig den käre sonen, honom till min barm här räck, suga skall för sista gången han utaf mitt hjerteblood. Mätta dig, min gosse, mätta dig af sorgens näring, du! Ja, du hade en god moder, som dig älskat innerligt; morgondag ger dig en elak, fastän ock af kungligt blood.“ —

Lyssna! klockor ringa, Jesus! hvilkens död tillkännages? svar ger deruppå, o under! barnet, som vid bröstet dir: „infantinnan gått i döden för sin rysligt svåra synd; att så äktenskap upprifva, sådant brott har Gud nu dömt.“ ^{30/9} 1864.

6. Drottning och slafvinna.

„Från de kristna en slafvinna skaffen oss, I maurer, fort! en del må på hafvet söka och en annan uppå land! hemtas skall en kristen qvinna, såsom drottningen befallt!“

In i landet några drogo, andra ut på viddan haf; de på hafvet skulle forska, varseblefvo intet rof; dock de andra, som på landet ströko kring och sökte der, träffade på grefve Flores, då han ifrån pilgrimsfärd till Sanct-Jago i Gallicien med sin maka återkom. Honom döda de och släpa hans gemål med sig som fångst.

Sin slafvinna gladt till möte trädde drottningen då straxt: „var välkommen, o slafvinna! himlen tackar jag för dig! till skaffri och kök du tage nycklarna att vårda väl, ty för maurer-qvinnors trollkonst är jag mycket rädd till mods.“ — „Herrskarinna, edra nycklar tar jag mot, dock till min sorg; förr högt vördad som grefvinna, jag i dag köks-piga är!“ Under hjertat buro panter drottning och slafvinna nu, och af drottningen en liten dotter blef till verlden bragt, medan just den samma dagen pigan åt en son blef mor. Dock en elak qvinna bytte barnaparet för snöd vinst, gaf åt herrskarinnan gossen och åt pigan flickan se'n.

„Hvarmed skall jag nu dig döpa, dotter, du min enda skatt? åt dig som vig-vatten tjena måste mina ögons dagg! Blanca Rosa skall du heta, Blanca Rosa nämnes du, ty så hette en min syster, hvilken fordom jag har haft; en gång under blomrik påskfest föll hon uti maurers hand, då uti min faders trädgård hon sig friska rosor bröt.“

Och till drottningens öron tränger, hvad grefvinnan klagar så; hon med tårfullt öga tänker på sitt ödes tunga lott. „Upp, I tjennor, tagen om den fångna mycken vård! sjelf jag skulle henne sköta, vor' jag ej vid bädden fäst.“ Och hon sliter sig från bädden, till slafvinnan skyndar sjelf. „Huru mår du, min slafvinna? säg, hur' med din dotter är?“ — „Svag änn' är jag, dock den lilla mår rätt väl med himlens hjälp.“ — „Säg, hur' vill du henne kalla, om du vore

i ditt land?“ — „Blanca Rosa, herrskarinna, nämnas skulle hon af mig, ty så hette en min syster, hvilken fordom jag har haft; en gång under blomrik påskfest föll hon uti maurers hand, då uti min faders trädgård hon sig friska rosor bröt.“ — „Om din syster för dig stode, kände henne du då? säg!“ — „Ja, om hon sin gördel löste; ty utaf ett märke svart ned på bröstets venstra sida hon på stället känn's igen.“ — „O, jag arma, jag bedragna, huru underbart mig sker! egen syster skall jag finna, der jag blott en pigan sökt.“

Efter tre dar flickan afled, som från födelsen var svag; djupt bedröfvad var grefvinnan, som sin dotter henne tror, drottningen änn' mera sörjer, ty hon anar sanning snart. Också af den onda qvinnan barnabytet blifver röjdt; grefvinnan knappt sin lycka inser, när till sig sin son hon slöt. Knappt förgått ha trenne timmar, innan de hvarann förtro: „vore vi i gudasköna landet dock, i Portugal!“ Guld och ädla stenar samla de tillhopa i en hast och från maurerlandet fly de under skydd af vänlig natt. Till sitt hem de hunno begge, fram till Sanct-Marias strand, gingo uti samma kloster båda två på samma dag. $\frac{1}{9}$ 1864.

7. Grefve Nillo.

Nillo för sin häst att vattnas, Nillo, Nillo, grefven just, under det hans häst då dricker, börjar han att sjunga skönt. Uti nattens

mörker varsnar honom icke konungen, dock den stackars kungadotter, hvilken honom straxt har känt; skall hon gråta, skall hon skratta, hon vet ej, hvad göras skall.,, Tyst, var tyst, min dotter, lyssna! så besynnerligt det hörs, liksom englars sång i himlen och i haf sireners sång.“ — „Så ej englar kunna sjunga, och sirener heller ej! nej, min far, gref Nillo är det, som till maka mig begär.“ — „Hvem här om gref Nillo pratar? Den rebelliske vasall, som jag ur mitt land förvisat, blifve aldrig för mig nämnd.“ — „Herre, ensamt jag är skyldig, ensamt straffes äfven jag; jag har honom återkallat, eljes jag ej lefva kan.“ — „Tig förrädariinna, tig du, fläcka ej med smäleik dig! honom skall du se halshuggen, innan nästa morgon gryr.“ — „Om af bödeln han afrättas, träffe hugget äfven mig; der en graf man honom reder, vare ock min hvilstad!“

Hvarför hörs begravningsklockan? hvad betyder detta ljud? Död är Nillo och från döden är prinsessan icke långt; grädda äro re'n de grafvar, som dem båda gömma få, han vid kyrkans dörr skall hvila, hon invid dess altare.

Upp ur grefve Nillos grafplats en cypress sig reste högt, ett orangeträd framvexte upp ur kungadottrens graf; båda vexte, smekfullt kysste deras toppar ljuft hvarann. „Hugg straxt ned de begge träden!“ ropte kungen; och det sker; ädelt blod flöt ur det ena, kungablod det andra gjöt, och ur blodet alstradt

vexte upp ett smekfullt dufvopar. Båda flögo upp på bordet, der sin middag kungen njöt. „Ve, o ve, så mycken kärlek, ve, o ve, så mycken tro, att man dem ej, som i lifvet, ock i döden skilja kan!“

1/9 1864.

8. Bernardo, fransosen.

I.

„O, hvem klappar på min dörr der? hvem vill in? o, hvem är det?“ — „Just Bernardo, jag, fransosen; öppna, ljufva, öppna snart!“ — „Är det verkligen min Bernardo? honom släpper jag straxt in; bort sig packe ögonblickligt hvarje annan riddersman.“

Ur sin bädd så hurtigt sprang hon, att hon linnet sönderref, och att skon från foten bortföll, när hon nedför trappan flög; och vid öppnandet af dörren hennes ljus med ens släcks ut. Riddaren vid hand hon fattar, drar i trädgården med sig, honom gör en bädd af rosor och en kudde af jasmín, honom tvår med rosenvatten, låter hvila bredvid sig.

„Midnattstid är re'n förfluten, och du är så kall, så tyst; säg, hvad felas dig, min älskling? så har jag dig aldrig sett. Om du för mitt tjenstfolk rådes, hit de icke komma nu; om du mina bröder fruktar, vet, att här de icke bo; om du fruktar för min make, fjerran drog han bort från mig; måtte det dock snart förljudas, att för maurers hand han föll!“ — „För ditt tjenstfolk jag

ej rädes, då mig det älskar mer än dig; dina bröder ej jag fruktar, mina svågrar äro de, heller ej din make fruktar, aldrig honom fruktat har; men förrädarinna, darra, ty din make för dig står!“ — „Min gemål är verkligt du det, för mig kärare än allt? hvilka onda drömmar hade blandat mina sinnen bort! kom nu, dyre! jag vill uppstå, kläderna att på mig ta!“ — „Tig straxt du, förrädarinna, så bedrar du icke mig; vänta du till morgon vackert, då en annan klädnad ges, en röd-färgad botdrägt ger jag, röd, liksom med blod bestänkt, för din hals en bödelsyxa, ty du har förtjent det så!“

II.

„Nu uti min mantel inhöljd släpp mig in till slottet der! till min dam att se jag fram vill, om hon mig ej har förglömt.“ — „Älskarinnan, herre, död är, henne dödas jag sjelf såg. Gif väl akt, jag tecknen nämner, hvarutaf hon känns igen! en röd-färgad botdrägt endast, röd, liksom med blod bestänkt, bar den sköna olycksburna, då till afrättsplats hon gick, och dess huvud blef afhugget, allt för att hon haft dig kär, öfverdragit har med svart jag hennes bår, du veta må, jag ock ringde uti klockan, då den arma döden led, och uppå den dödas kista en tapet låg stickad rikt; uti liktåg gingo munkar till den graf, som henne slöt: tusen riddare, sju grefvar följde henne änn’

dertill, tärnorna i tårar följde, pagerna med leende; på det sättet blef begravnen hon i kyrkan i Saint-Gil.“ ^{25/9} 1864.

Riddarn knappast detta hörde, innan likt en död han föll. Timmar lida, många timmar, förr’n han åter kom till sig; till sin käras graf han skyndar, blott att dö hans längtan är. „Öppna, öppna, helga grift, dig, bredvid henne gif mig ro!“ Utur grafven han förnam då detta taladt lugnt och mildt: „O min riddare, o, lef du, lef blott, fastän jag har dött! dessa ögon, som dig skådat, äro blinda, utan glans, och de läppar, som dig kysste, stela, helt förvissnade; blott torr benbit är den arm nu, som dig har omslutit förr, och förmultnade de lockar, hvarmed skämtande du lekt. O min riddare, o, lef du, lef, ty jag ju borta är! gifter du dig med en qvinna, henne Anna nämn som mig, tälj för henne vid min hågkomst, hur’ vi älskat högt hvarann, att utaf mitt sorgsna öde hon en varning måtte ta. Skänker hon dig dött-rar, sök dem fostra upp till verklig dygd; att de ej för kärlek falla, som för dig jag fallit har.“ ^{28/9} 1864.

9. Vandrerskan.

Se den unga vandrarinna! hon beger sig uppå väg, att en riddare uppsöka, som ej henne minnes mer. Om en afton fram hon hinner intill muren af ett slott; på de välbekanta tecken slottet känns af henne straxt. „Har då riddarn“ — så hon talar — „icke

här sin boningsort?“ — Då en dam hörs henne svara, talför och på artigt vis: „för en stund se'n riddarn utgått, kommer snart tillbaka dock; jag skall låta kalla honom, om ni har rätt mycken hast.“ Dessa ord knappt voro sagda, innan riddaren re'n kom: „hvilket är, min fru, ert uppdrag? säg, hvad ni befäller mig.“ — „Vet då, att min kärlek för en riddare mig drivit ut; han mig lofvat, att ej dröja, dock, han uteblef tills nu; far och mor jag öfvergifvit, honom har jag vida sökt; den bortrymde riddarn letat fåfängt jag på hvarje ort.“ — „Hårdt var ödet, herrskarinna, att så sent ni hunnit hit. Hör! jag flydde för er fader, undan döden af hans hand; öfver haf och länder drog jag, och till detta slott jag kom, innan år och dag förrunnit (denna ed af mig ni tog), skulle jag ej någon annan mig till maka taga få. Då nu år och dag förflutit, och af er jag intet hört, här med slottets herrskarinna jag i går mig har förmålt.“ Knappt han slutat, innan tärnan döende till marken föll.

„Hvilken smärta har ej lifvet, o, du lif, så fullt af qual.“ klagar riddarn, „att den sköna här i mina armar dog!“

Högt på timbeprydda taket rasande står slottets fru. „Riddare, fort störta henne ned uti det djupa haf.“ — „Nej, min fru, det gör jag aldrig, då hon är af konungsblod och så djupt har älskat honom, som sin tro till henne bröt! hellre bör den aldrig älska, som vid trohet ej står fast.“ Knappast hade

riddarn slutat, innan döende han föll. Slottets herrskarinna bjuder, att de begge döda straxt i två djupa grafvar kasta nära till vid havets strand. Se, på grafven öfver riddarn vexer upp en furuskog, och ett sorgligt rörfält spirar uppå jungfruns förtidsgraf. Och när slottsfrun det befäller, skär man alla rörstrån af, men från roten alltid sköto nya upp mot himeln högt, och om natten kastellanskan hörde rören sucka tungt.

19/1864.

10. *Helena.*

„Ack! en längtan drar mig häftigt till min egen faders gård; smärtsamt tränga på mig plågor, och min mor är ej tillstäds.“ — „Om din längtan är så häftig, nå välan, följ då dess bud; alltför stark blir dock ej smärtan, till din fader skynda snart!“ — „När min man till hemmet kommer, hvem hans måltid reder till?“ — „Jag vill honom spis tillreda af det vildbråd, som han fått; af mitt bröd och vin han tage, hvad han der-utöfver vill.“

„Då min måltid, min Helena, du ej hemtar, hvar dväljs du?“ — „Ack, oss lemnat har Helena re'n för alltid, o, min son, hon till far och mor har dragit, för att hon hos oss ej trifs. Vet, en hynda hon mig kallat, och än värre namn dig gett!“ — „Straxt min häst från Andalusien hemta ifrån stal-

let hit! och min hustru, heligt svär jag, plikta skal! för detta hån!“

„Gladligt budskap, käre svärson, jag dig genast hemta kan; skön som engeln uti ko-
ret är den son, din hustru fått.“ — „Men mitt budskap är dock dåligt, sonen, som ni talar om, skall uppfostras af en annan kvinna, än den honom födt. — Dig i ordning ställ, Helena, att din make följa bort!“ — „Huru? först en timme är det, se'n den armas nedkomst var; och hon skall nu re'n, du fordrar, dig på färden följa åt?“ — „Ingen fara är för henne på en väg så kort, så god, och min häst från Andalusien far mer snabbt än månens ljus!“ — „Och hvart-hän vill du den arma föra då med sådan hast?“ — „Spörj ej moder,“ sad' Helena, „tiga passar bättre här; hustrun måste dock det göra, som befalls af hennes man. Gif åt mig min resekappa! att den mig må hålla varm; att än mera mig inhölja gif mig också doket der, och till sist gif mig min gosse! hvile han uppå min arm! Ack, min son månn' dessa kyssar dröja i ditt minne qvar? Påminn honom moder om dem, när han engång tala lärt!“ — „Hvad är det, du pratar, dotter?“ — „Moder mitt beslut är fast, på en väg så kort och banad hotar mig ju ingen nöd, mera snabb än månens stråle Andalusier-hästen far.“

Ja, mer snabb än månens stråle Andalusier-hästen far, dock den stapplar och vill falla, för att vägen klippfull är. Skyndsamt, skyndsamt, men i tystnad ila de på vägen fram. Hennes lemmar blifva tunga, hennes händer kallna af. Uppå bergets spets hon ropar: „ve! till döds jag mattad är.“ — „Hvarför, suckar du Helena, hvarföre du klagar, säg!“ — „För att bort mitt lif förrinner; ack, mitt slut jag känner när; se'n jag arma nedkom, har ju blott en timme änn' förgått.“ — Han från hästen henne lyftar och på marken lägger ned; isig frossa henne skakar under kramp af nära död. „Dina penningar hvem ger du, att förvärfva dig hans tack?“ — „Mina bröder jag dem gifver, om du ej mig nekar det.“ — „Åt hvem ger du det der korset? smycket på din hals åt hvem?“ — Detta kors må ges min moder, hvilken älskar mig så högt, att hon invid det må bedja för mig arma, se'n jag dött! men hals-smycket, o, min make, ger jag dig; och om du det åt en annan kvinna skänker, må hon fröjdas mer deråt!“ — „Och ditt landtgoods hvem du ger det, att han väl det sköta må?“ — „Dig, min make jag det gifver; låte Gud dig njuta det!“ — „Och din lille son hvem ger du, att han trogen skötsel får?“ — „Åt din moder; göre henne Gud benägen för min skatt!“ — „Henne ej, hon mördar honom, såsom dig hon mördat har. Åt *din* moder hellre honom gif, ty kärleksfull är hon. Dottersonen skall hon bada

uti tårars varma flod, och från eget hufvud taga duken, att han hvilat varmt.“ —

I sin barm nyvaknad kände längtan hon, att lefva få, då hon dessa ord fick höra, dock re'n stelnad tungan var. Blott med blickarna hon sade, att han hennes tillgift har. „Tillgift ges mig ej. Helena! Gud ej bönhör, hvad du sagt. O, på förhand re'n jag känner afgrundsqualen, som jag får; flyende till himlen vänder sig skyddsgengeln ifrån mig. Lögner-tungan må förbannas och det öra, som hon fann! Att min egen engel mörda, så långt har jag blifvit ledd! Sju år och en dag så vill jag draga ifrån land till land och vid Romas helga portar böja knä i sorg och bot. Och ett invigt kloster vill jag grunda här på denna plats; själamessor sju man läse uti det på hvarje dag, så att hvem som kommer hit och skådar det må säga så: „Detta är den ort, det ställe, som hans onskas vittne var, detta platsen för hans änger, Gud hans synd förlåta må!“

2¹/₂, 1864.

11. *Guimar.*

Skönast ibland alla tärnor hon i detta landet är, i behag och vett ej lika har hon någon jemte sig. Sig förälskat har Don Johan uti henne utan mått, och för kärlek sluter slummern ingen natt hans ögonlock. Han är ock en vacker yngling, som bör företräde ha; dock för flickans fader gäller rikdom mer än annat allt, han för intet räknar kärlek,

lika litet ädel börd, åt en borgare med pengar han sin dotter gifva vill. Nästan sanslös blir Don Johan, då han detta veta får. Bort från denna ort han drager, ingen vet dock, hvart det bär. Framåt går, ja, ständigt framåt, så tre månader hans ridt; som en börda, helt odräglig, honom synes lifvet nu. Dagligen till häst han vistas, frågar efter vägen ej; omedvetet, hvart han kommer, följer blindt han hvarje väg; ledare har hästen blifvit, släpar mannen, dit den vill. Ingen enda ort han känner på sin resa vidt omkring. Han till hemmet åter länder, men ej vet han, hvar han är.

Och en majdagsmorgon var det, rundtom blomstra alla fält, ängen leende syns vinka, och gladt ljuder foglars sång. Men ur staden blott kan höras dyster, graflik melodi, dofva klockors sorgeringning och af prester gudstjenstssång; kommande ur kyrkan trängas borgare och adel tätt.

Genom stadens port intågar riddar' Johan sorgfull, drar från gata hän till gata ända till sin älskades, och i huset och i fönstret, der han henne ofta sett, svart till färgen allting synes, svart som svartast vara kan. Och han genast låter kalla tjenarinnan hos sin dam. „Låt mig veta, flicka, hastigt, gör mig denna vänne-tjenst! låt mig veta, för hvem denna djupa, tunga sorgen är.“ — „O, för Guimar de Mexia, min värdinna bär jag den, ty hos Gud är hennes själ visst, och i grafven hennes kropp. Blott för er skuld hon gått hädan, för att hon er älskat så.“

Knappast hörde det Don Johan, innan han föll ned som död; dock hans smärta var så mäktig, att den honom ej lät dö. Utan tårar blir hans öga, och hans mun förstummad är. Rundtom väntande står mängden, hvad han nu begynna skall. Svart från topp han klär sig, svart som svartast nån'sin vara kan, vandrar sedan bort till kyrkan, der hans kära graflagd finns. „Gode sakristan! jag ber dig, hjälp mig öppna denna graf, hvilken i sig innesluter, det mig dyrast är på jord!“ Der i all sin skönhet låg hon, som han henne fordom sett, än i döden så behagfullt, att ej hennes like fanns. Han mot himlen händer höjer, uppå jorden knäfall gör, svär vid Gud, att henne aldrig, aldrig mer han lemna vill. Och en dolk af guld han blottar, som i gördeln han har dold, och i döden vill han följa den från honom lifvet slet. Helga jungfrun är medlid-sam, Sanct-Maria, jungfrun hög; ej hon vill, att så förderfvas utaf kärlek skall hans själ, och ett under af Gud hindrar Don Johan att mörda sig; den begrafna räcker handen åt sin hjertligt älskade, öppnande de hulda ögon ler åt honom hon så mildt. Med den ej bortvikna kärlek kommer lifvet, som vek bort. Och straxt fadren, som af sorger nästan dött, de hemta dit; vänner komma, anförvandter, alla voro väl till mods, och med tack till helga jungfrun, som en sådan lycka gett, tar Don Johan sig den maka, som han har så väl förtjent.

12. *Den sköna infantinnan.*

Uti blomstergården sitter infantinnan ensam änn', och hon kammar sina lockar med sin fina gyllne kam. Hon på hafvet kastar blicken, ser en flotta nalkas der, och dess löfding, se'n han landat, går till henne uppå strand. „Säg, om du ifrån min make, höfding, tidning till mig bär! såg du honom i det land, der Frälsaren på korset dog?“ — „Många tappra kämpar såg jag fjerran i det helga land; hvilka tecken, hvilka vapen, bar din man, du säge mig!“ — „Af rent silfver var hans skymmels sadel och med guld besatt; och en lans med kors utsirad bar han i sin högra hand.“ — „Den, på hvilken tecknen tyda, jag i slaget falla såg, falla uti striden modigt, och jag hämnades hans fall.“ — „Ve mig arma, nu en enka! all min framtid smärta har; och af mina trenne döttrar ingen enda är förmäld.“ — „Och hvad ger du, herrskarinna, om din make jag för hem?“ — „Guld och silfver jag dig gäfve, skatter utaf hvarje slag.“ — „Guld och silfver ej mig locka, ej för mig är allt det der. Säg, hvad ger du, herrskarinna, om din man jag nu för hem?“ — „De två qvarnar, som jag eger, båda gerna jag dig ger; kryddor och kanel den ena, hampa blott den andra mal; hvad jag bjuder, är så ståtligt, att det passar för en kung!“ — „Ej jag dina qvarnar önskar, ej för mig är allt det der; säg, hvad mera, fru, du gäfve, om din man jag förde hem?“ — „Nå, välan! de gyllne teglen från

mitt tak jag bjöde dig!“ — „Dina tegel ej begär jag, ej för mig är allt det der; säg, hvad mera, fru, du gäfvé, om din man jag förde hem?“ — „Nå, de döttrar, som jag eger, bjuder jag dig alla tre; en må räcka dig din klädnad och den andra dina skor. Och den tredje, skön'sta, hvile som din maka på din arm.“ — „Dina döttrar ej begär jag, ty mitt val de äro ej; säg, hvad mera, fru, du gäfvé, om din man jag förde hem?“ — „Mera har jag ej att bjuda, upphör och att fordra du!“ — „Herrskarinna, gif dig själf blott, det är, hvad mitt hjerta vill!“ — „Tvi den riddare, som ögat djerfs att kasta fräckt på mig! Upp! vid hästens svans man binde honom genast fast med makt! och han må kring trädgårdsmuren släpas fram till hån och spe! Upp, I tjenare, vasaller, upp! att ta den skurken fatt!“ — „Tänk på ringen med sju stenar! ena hälften har jag här, dock hvar är den andra hälften, som jag dig till afsked gaf?“ — „O, de långa år af smärta, o, så mycket qval och ångst! hvad för din skuld jag har lidit, Gud förlåte dig, min man!“ — ^{21/12}1861.

13. *Grefve Johan.*

Ifrån gränsen af Castilien hinner fram det sorgebud, att insjuknad grefven kommer: älskarinnan till stor sorg. Till tre läkare man sänder, hvilka man vet vara bäst; riklig lön, så man förkunnar, får den honom rädda kan. Bland dem säga de två yngre, att hans

sjukdom är helt lätt, dock den äldste af dem alle säger sanningen helt fritt: „blott tre timmar kan ni lefva, grefve, ej mer fulla tre! att ert testamente göra använd då den första straxt! och den andra må ni bedja, sörjande för eder själ, och till älskarinnans afsked må den tredje egnas se'n!“ Under dessa ord instörtar Dona Isabel med hast. Upp till henne ser den sjuke dödsblek och med mattad blick: „var välkommen, du, min ljufva! jag dig väntat längtansfull, att din närhet måtte lindra denna stundens svåra sorg!“ — „Eftersom blott det mig tröstar, på den helga jungfrun jag mig förlitar, att du räddas, och ifrån dig plågan drifs.“ — „Du min ros, den allraskönsta! om jag återställas kan, skall du i mitt hjertas blombädd trivas och der vexas väl! med det band, som erkebispén, kyrkans tjenare, invigt, och med helgadt vattens stänkning du med mig förenas skall!“

Medan så de båda talte, trädde grefvens moder in. „Son, hur' är dig? ack, din sjukdom skapar mig svårt hjerteve.“ — „Döden är jag nära moder, och utandas snart min själ. Blott tre timmar änn' att lefva har jag, ja, ej fulla tre.“ — „Son, i denna stränga stunden mönstre du din lefnadstid! Finns det ingen dam, mot hvilken du till felsteg skyldig är?“ — „Moder, ja, mig skyldig vet jag, att en dygdig hafva kränkt: Dona Isabel, den ädla; dock jag henne nu vill ge, att försona, tusen guldmynt, dem hon må till hemgift ha.“ — „Äran låter sig ej köpa;

son, den boten är för klen.“ — „Dertill ger jag änn' tvåhundra och af ädelsten ett kors.“ — „Äran aldrig står att köpas; alltför liten är slik bot.“ — „Eder, läkare, jag beder, att I henne bistå mån! Dig, o moder, ber jag, att du troget vårdar hennes väl! Hvem med henne sig förmäler, den gör jag på skatter rik; den ej hennes hand mottoge, falle genom bödelns svärd!“ — „Ej för gods och ej för skatter äran, son, att köpas står; om du Isabel har älskat, fri från fläck hon lemnas må!“ — „Hennes hand, välan, jag lägger uti min, så må det ske! veten, att som grefvens enka hon grefvinna är förvisst!“

²/₁₂ 1861.

14. Flickan, som går i kriget.

Mellan Aragon och Frankrik' är det nu ånyo krig: ve, att jag för mycket åldrats, för att kunna sjelf gå med! far till sju jag är, dock skada, att en son bland dem ej finns.“ — Svar derpå ger äldsta dottren honom med beslutsamt mod: „en sons plats vill jag ersätta, om ni ger mig svärd och häst.“ — „Dina ögons eld för stark är; dotter, den förråder dig.“ — „Nå, jag blickar ned till jorden, när jag är bland krigarne.“ — „Alltför höga dina skuldror; dotter, de förråda dig.“ — „Nå, de skola väl sig sänka, om blott vapnen trycka tungt.“ — „Alltför fyllig har du barmen; dotter, den förråder dig.“ — „Barmen skall man icke varna, om blott jackan sluter rätt.“ — „Allt-

för spåda dina händer; dotter, de förråda dig.“ — „Jernhandskar gif mig endast, och för små de tyckas ej.“ — „Fötterna för små dock äro; dotter, de förråda dig.“ — „Gif mig ryttarstöflar, fader, de dem gömma för hvar blick.“ —

„Ack, herr fader, ack, min moder, mitt bekymmer är rätt stort, ty gref Daros ögon äro kvinnoögon, mån I tro!“ — „Tag dock till en säker pröfning honom med i trädgården! blommor skall han säkert plocka, om han verkligt qvinna är.“ — Dock, den kloka flickan plockar blott ett äpple, talar se'n: „sannerligen, sköna äpplen, dem värderar hvarje man, men för kvinnor äro blommor och af dem de älskas högt.“ — „Ack, herr fader, ack, min moder, mitt bekymmer är rätt stort, ty gref Daros ögon äro kvinnoögon, mån I tro!“ — „Till att säkert kunna pröfva, bjud till måltid honom du! ty en lägre stol han väljer säkert, om han qvinna är.“ — Dock, den kloka flickan satte sig på högsta stolen straxt. „Ack, herr fader, ack, fru moder, mitt bekymmer är rätt stort, ty gref Daros ögon äro kvinnoögon, mån I tro!“ — „Tag, o son, att riktigt pröfva, honom bort till torget der; granna band han säkert köper, om han verkligt qvinna är.“ — Dock den kloka flickan köpte sig en dolk med egg rätt skarp: „Att sig man mot man försvara, göra dolkar just god tjenst; band, de äro blott för kvinnor, och af dem värderas högt.“

— „Ack, herr fader, ack, fru moder, mitt bekymmer är rätt stort, ty gref Daros ögon äro qvinnoögon, mån I tro!“ — „Fråga om i qväll i floden han med dig väl bada vill; är en qvinna han, så afslår utan tvifvel han bestämdt.“ — Dock, den kloka flickan börjar sina kläder att afta, men en page på en gång nalkas, räcker hastigt fram ett bref, och hon läser det med tårar: „Innehållet smärtar djupt, ty min moder fallit undan, och min fader dödssjuk är; ack, mig tyckes, som jag såge mina systrar vid hans bädd, som jag hörde ock grafringning, den hit föres från mitt hem; upp, herr riddare, nu följ mig; stig till häst, till häst helt snabbt!“ —

Snart framför ett slott de stadna och vid porten stiga af. „Fader, jag en måg er hemtar, om han edert bifall får; uti fält var han min höfding, och sin kärlek mig tillstod. Hos min far nu må han fria, om han älskar mig ännu! tappert såsom man jag tjenat under sju år uti krig; att jag var en flicka, anat ingen har, min höfding blott; han såg det på mina ögon, han af annat ej det såg.“

²/₁₂ 1861.

15. Guldkedjan.

Se dock, huru med sin krigsbop höfdingen der går förbi! väl tvåhundra man han anför, som ha värfvats just helt nyss. Alla gå de sorgsna; men en, djupt försänkt i grämselse, släpar svärdet längs med jorden, slår till marken ned sin blick. När de halfva

vägen hunnit, höfdingen till honom så: „nä, soldat, hvarför så dyster? denna sorg, säg, gäller hvem?“ — „Ej min fader, ej min moder gäller den, min syster ej, nej, min hustru endast, hon blef sörjande i hemmet kvar. Denna finaste guldkedja, hvilken väger hundra uns, trycker mig, för att jag icke den min dyra hustru gaf.“ — „Att till henne återvända, ger sju dagar jag åt dig; hela sju år må du dröja, om du henne gråtögd ser! men om ej, med återkomsten får du icke dröja alls.“

O, hur' glad och full af tjusning vår soldat nu hemåt gick! vandrande på närmsta genväg, då lands-vägen syns för lång, före midnatt re'n han bultar på sin gårdsport: „öppna fort!“ — „Hör, hvem klappar uppå porten, klappar der så hårdt och tätt?“ — „Öppna, fru, soldat det är, som er från kriget hemtar bud.“ — „Sådant bud må dra för fanders, och enhvar, som sådant bär! upp! stig upp, min hjertanskäre! bort till det der fönstret gå! drif bort honom, som i otid våra fröjder bryter af!“ — „Bud från kriget till oss? ni har vilse gått om huset visst, låt oss nu i ro få sofva, då vi ha oss tröttat ut.“

Mera snabbt, än han har kommit, krigaren tillbaka går: „höfding, jag er tackar mycket för den tjenst, ni visat mig. Ack, ej fordras sju dars orlof! ej sju timmar ens behöfs, mig från hemlängtan att bota och från hvarje sorg så stor. Håll till godo!